

Dosarul nr.2r-482/23
2-23057184-01-2r-08112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Lupașcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malii)

D E C I Z I E

31 ianuarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Diana Stănilă

Aliona Donos

examinând recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Gușovschi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Dumitru Manole, executorul judecătoresc Oleg Ungureanu, Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,

împotriva încheierii din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 19 aprilie 2023, Sergiu Gușovschi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, cu încasarea din contul bugetului național a sumei de 19 000 de lei.

Prin încheierea din 25 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat spre examinare prezenta cerere de chemare în judecată și s-au atras, din oficiu, în calitate de intervenienți accesorii executorul judecătoresc Dumitru Manole și executorul judecătoresc Oleg Ungureanu.

Prin încheierea consemnată în procesul-verbal al ședinței de judecată din 13 iunie 2023, s-au atras în calitate de intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău.

Prin hotărârea din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Gușovschi. S-a constatat faptul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 2-1811/2004 din 19 noiembrie 2004 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii

Moldova, în beneficiul lui Sergiu Gușovschi suma de 15 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

La 11 iulie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de Sergiu Gușovschi, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte de respingere a acțiunii.

La 13 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.55), Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău au depus cerere de apel (nemotivat) împotriva hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii cererii de chemare în judecată, respingerea cererii de chemare în judecată integral.

La 07 august 2023, Sergiu Gușovschi a depus cerere de apel (nemotivat) împotriva hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, exprimând dezacordul cu aceasta, deoarece a fost admisă acțiunea doar parțial.

Prin încheierea din 05 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a acordat apelantului un termen de 10 zile, de la recepționarea încheierii, pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău împotriva hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a acordat apelanților un termen de 10 zile, de la recepționarea încheierii, pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Sergiu Gușovschi împotriva hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a acordat apelantului un termen de 10 zile, de la recepționarea încheierii, pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău. S-a explicat apelanților că, în cazul lichidării neajunsurilor la cererile de apel, în termenul stabilit de instanță, cauza va fi examinată în ordine de apel. În caz contrar, dacă cererea de apel nu întrunește exigențele prevăzute de lege, completul de judecată va aplica prevederile art. 368, 369 din Codul de procedură civilă și va soluționa chestiunea restituirii cererii de apel, fără înștiințarea participanților la proces.

La 15 septembrie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel motivată.

La data de 28 septembrie 2023, Sergiu Gușovschi a depus cerere de apel motivată.

Prin încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău împotriva hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate în încheierea din 05 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 01 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.119), Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, prin intermediul reprezentantului Ion Ursu, au depus cerere de recurs împotriva încheierii din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, au invocat că instanța de apel în încheierea de restituire a cererii de apel a menționat că încheierea din 05 septembrie 2023 a fost expediată reprezentantului apelanților Consiliul municipal și Primarul General al municipiului Chișinău, prin intermediul poștei electronice ion.ursu@pmc.md, fiind recepționată la data de 08 septembrie 2023, conform extrasului electronic.

Totodată, au menționat că, reprezentantul Ion Ursu, conform dispoziției Primarului General nr. 823-dc din 03 august 2023, s-a aflat în concediu anual de odihnă în perioada 14 august 2023 - 15 septembrie 2023, inclusiv. Respectiv, eronat s-a indicat că Ion Rusu ar fi recepționat pe email încheierea instanței din 05 septembrie 2023, care fiind unul de serviciu, era în imposibilitate să îl acceseze în concediu.

Suplimentar, au indicat că, instanța de apel urma să expedieze încheierea prin poșta electronică oficială a Primăriei mun. Chișinău sau la adresa juridică, pentru a înlătura neajunsurile.

Copia recursului declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, prin intermediul reprezentantului Ion Ursu, a fost expediată în adresa intimaților, la 08 noiembrie 2023, inclusiv prin intermediul poștei electronice (f.d.126-127,129).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel la data de 17 octombrie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 01 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.119), ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurenți și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, prin intermediul reprezentantului Ion Ursu, împotriva încheierii din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 07 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pronunțată în cauza civilă, a fost contestată cu apel de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Consiliul municipal

Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău și de Sergiu Gușovschi, depunând în acest sens cererile de apel nemotivate (f.d.52-53, 55-56, 59).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 05 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de apelanți și s-a acordat un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea cererilor de apel motivate (f.d.75-78).

Copia încheierii instanței de apel din 05 septembrie 2023 a fost expediată apelanților, la data de 08 septembrie 2023, apelantului Sergiu Gușovschi, prin intermediul poștei terestre, iar celorlalți apelanți, prin intermediul poștei electronice (f.d.79).

Totodată, urmează a fi notat faptul că, încheierea din 05 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în copie, a fost expediată Consiliului municipal Chișinău, la adresa electronică a reprezentantului Ion Ursu, ion.ursu@pmc.md, iar Primăriei municipiului Chișinău, la adresa electronică primaria@pmc.md (f.d.79).

Prin încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, împotriva hotărârii din 07 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate în încheierea din 05 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.115-117).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel depusă de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, având în vedere neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, de către instanța de apel, la data de 08 septembrie 2023, a fost expediată încheierea din 05 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, la

adresa electronică a reprezentantului, ion.ursu@pmc.md, iar Primăriei municipiului Chișinău, la adresa electronică primaria@pmc.md (f.d.79).

În atare circumstanțe decade argumentul recurenților că încheierea nu ar fi fost expediată autorităților nemijlocit, în condițiile în care se atestă expedierea inclusiv la adresa electronică primaria@pmc.md, de altfel, adresă la care fac referire recurenții.

În ceea ce vizează alegația recurenților precum că reprezentantul apelanților, Ion Ursu, s-a aflat în concediu anual de odihnă, în perioada 14 august 2023-15 septembrie 2023, inclusiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, într-adevăr, prin dispoziția nr.823dc din 03 august 2023 a Primarului General al municipiului Chișinău, se confirmă aflarea lui Ion Ursu în concediu de odihnă anual, în perioada enunțată.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, termenul în care urmau a fi înlăturate neajunsurile admise la depunerea cererii de apel de către apelanți/recurenți era de 10 zile de la recepționarea încheierii. Astfel, încheierea fiind comunicată la 08 septembrie 2023, atât la adresa electronică primaria@pmc.md, cât și la adresa electronică ion.ursu@pmc.md, termenul acordat a expirat la 18 septembrie 2023, la revenire din concediu de odihnă anual reprezentantul Ion Ursu având posibilitate să acceseze poșta electronică de serviciu.

În context, având în vedere termenul acordat, reprezentantul apelanților, Ion Ursu, la revenirea din concediu de odihnă anual, nu a informat instanța de apel despre imposibilitatea accesării poștei electronice de serviciu în perioada aflării în concediu și nici nu a formulat o cerere către Curtea de Apel Chișinău, prin care să solicite, în conformitate cu art. 115 din Codul de procedură civilă, prelungirea termenului de procedură acordat, pentru a lichida neajunsurile indicate în încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În temeiul art. 115 din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel a întreprins măsurile necesare în respectarea prevederilor legale de a comunica actul de procedură apelanților la adresa electronică atât a autorității, cât și a reprezentantului, aspect detaliat supra.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră relevantă obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, în virtutea prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Inițiind procedura de apel, apelantul urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc.

De altfel, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelanților de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelanții/recurenții înregistrând inițial apelul nemotivat

împotriva hotărârii primei instanțe, au eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel motivată.

Drept urmare, alegațiile recurenților nu pot determina casarea actului judecătoresc contestat, în situația în care circumstanțele conturate supra denotă că nevalorificarea drepturilor procedurale în termenul acordat de instanța de apel este imputabilă apelanților/recurenților.

În temeiul art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În temeiul art.10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel că apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenții și-au neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul acordat de instanță.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, împotriva încheierii din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău.

Se menține încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Gușovschi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii

executorul judecătoresc Dumitru Manole, executorul judecătoresc Oleg Ungureanu, Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Diana Stănilă

Aliona Donos